duiding

Partijprogramma's uitgespit: dierenwelzijn

duiding

In het derde artikel in de reeks 'Partijprogramma's uitgespit' worden de verkiezingsprogramma's naast elkaar gelegd om te kijken waar de partijen hun accenten leggen op vlak van dierenwelzijn. Een opvallende passage in de analyse is onder meer het standpunt van Open Vld. De liberalen zeggen het belangrijk te vinden dat er geen stappen terug worden gezet inzake dierenwelzijn, terwijl de partij op de barricades stond om het standstillprincipe uit de Vlaamse Codex Dierenwelzijn te schrappen en niet op te nemen in de Belgische grondwet. Verder viel ook de verklaring van Vlaams Belang over de onthouding tijdens de stemming van de grondwetswijziging op, en zijn ook de overgenomen voorstellen van Groen in het partijprogramma van N-VA, die minister van Dierenwelzijn Ben Weyts niet tot de eindmeet kon brengen in zijn Codex, de analyse niet ontgaan.

27 MEI 2024

VILT-redactie

Lees meer over:
Verkiezingen '24
dierenwelzijn

Het thema dierenwelzijn kreeg recent veel aandacht in de media. Begin mei werd het welzijn van dieren in de Belgische grondwet opgenomen en op Vlaams niveau werd de Codex Dierenwelzijn goedgekeurd. Beiden hadden veel voeten in de aarde. Zo kreeg de codex heel wat kritiek te verduren vanuit zowel de oppositie als de meerderheid. Zelfs bevoegd minister van Dierenwelzijn Ben Weyts (N-VA) vatte zijn werk op een gegeven moment samen als een onvolmaakte kers op een onvolmaakte taart, maar alvast wel beter dan de 40 jaar oude dierenwelzijnswet die de codex vervangt. Uiteindelijk werd de codex goedgekeurd met de steun van N-VA, Open Vld en Vooruit. Cd&v stemde voornamelijk tegen de codex, terwijl Vlaams-Belang, Groen en PVDA zich onthielden. Begin mei werd ook dierenwelzijn in de grondwet geschreven met onder meer de steun van PVDA, Groen, Vooruit en de onthoudingen van N-VA en Vlaams Belang. Aangezien minstens twee derde van de Kamerleden de verandering van de grondwet moet bekrachtigen, tellen onthoudingen in feite niet mee. Het stemgedrag van Vlaams Belang en N-VA dat zo indirect de deur opengezet hebben voor de wijziging, kreeg veel commentaar van de tegenstemmende partijen Open Vld en cd&v. 'Hypocriet' werd al gauw door bijna iedereen in de mond genomen. "Met deze onthoudingen wordt een riek in de rug van de boeren geplant", aldus Open Vld-parlementslid Vincent Van Quickenborne na de stemming. Volgens Vlaams Belang en N-VA zou Open Vld er nochtans mee voor gezorgd hebben dat dierenwelzijn nu in de grondwet staat, aangezien de stemming in de Senaat er kwam op voordracht van senaatsvoorzitter Stephanie D'Hose (Open Vld). In de Senaat kreeg de grondwetswijziging eerder al groen licht, maar Open Vld

en cd&v wijzigden hun standpunt nadat grondwetsexperts hadden gewaarschuwd voor de juridische gevolgen van de nieuwe bepaling.

nieuws

Van Codex tot Grondwet: dierenwelzijn zorgt voor levendig debat op Vlaams en federaal niveau

28 APRIL 2024

N-VA

Sinds 2014 is dierenwelzijn een Vlaamse bevoegdheid en is Ben Weyts minister van Dierenwelzijn. Volgens Weyts heeft Vlaanderen al tien jaar lang het voortouw genomen op het vlak van dierenwelzijn. "Het was soms trekken en sleuren, maar we hebben grote stappen gezet", aldus Weyts. “De codex is een mijlpaal en de kroon op het werk na tien jaar dierenwelzijnsbeleid in Vlaamse handen.” Dat het een werk van lange adem is, bewijst het N-VA-partijprogramma.

Zo moet voor N-VA dierenmishandeling een hogere prioriteit krijgen in het vervolgingsbeleid. “Elke dierenmishandelaar is er één te veel”, klinkt het. Er moet voor N-VA een betere vorming van de politie over dierenwelzijnswetgeving komen en in elke politiezone moeten minstens twee politie-inspecteurs zijn die de dierenwelzijnswetgeving beheersen. In de zonet goedgekeurde codex werd opgenomen dat er binnen elke zone van de lokale politie één verantwoordelijke voor dierenwelzijn wordt aangeduid. Groen opperde tijdens de onderhandelingen al dat één verantwoordelijke te weinig is en er beter ook meteen een vervanger aangesteld zou moeten worden indien de verantwoordelijke afwezig zou zijn.

N-VA neemt in zijn verkiezingsprogramma nog enkele voorstellen over die onder meer Groen tijdens het opmaken van de codex voorlegde, maar die verder geen gevolg kregen. Zo staat in het partijprogramma dat N-VA een verbod op vergassing en versnippering van eendagskuikens wil, wat eigenlijk principieel reeds in de codex staat geschreven. Maar de uitvoering van het verbod wordt in de codex gedelegeerd aan de Vlaamse regering en staat dus nog niet vast. “Omdat nog niet alle technieken op punt staan om dit verbod te kunnen uitrollen”, gaf Weyts hierover eerder te kennen. Een uitleg waar Groen-parlementslid Meyrem Almaci geen begrip voor kan opbrengen omdat er “al meer dan genoeg alternatieven zijn, en er dus geen reden is om te wachten”.

Verder schrijft N-VA ook een verbod te willen op het vroegtijdig wegnemen van kalveren bij het moederdier, om biggenstaarten te couperen en biggen chirurgisch te castreren. Voor dit laatste diende Almaci een amendement in op de codex om het verminken en castreren te verbieden, maar dat amendement kreeg met 62 tegenstemmen, waaronder van de N-VA-fractie, geen goedkeuring.

Daarnaast pleit N-VA voor controle op en strenge sanctionering van illegale thuisslachtingen en scherpere controles en regels voor dieren die op lange afstandstransport moeten.

Groen

Het hoeft het niet te verbazen dat Groen de kroon spant in het partijprogramma op vlak van dierenwelzijnsvoorstellen in de landbouwsector.

Hoewel de partij veel vegetariërs in de rangen lijkt te hebben, laat ze in haar programma weten niet gekant te zijn tegen vleesproductie en -consumptie. Wel pleit de partij om meer in te zetten op plantaardige consumptie, met meer en betere alternatieven voor vlees. “En zolang die alternatieven niet op punt staan, zet Groen zich hard in voor een ethische veehouderij waarin dieren een zo natuurlijk mogelijk en dierwaardig leven kunnen leiden”, klinkt het.

> **“We willen dat dieren terug meer naar buiten komen. Maar om te vermijden dat dit voor extra milieuhinder zorgt, kan dit maar als er ook gekozen wordt voor minder dieren**
>
> Groen

nieuws

Meer dierenwelzijn, meer uitstoot: Pluimveehouders gekneld tussen

Naast het invoeren van een dierenrechtenlabel ziet de partij een inkrimping van de veestapel eveneens als een methode om het dierenwelzijn te verbeteren. “We kiezen voor een transitie weg van de industriële veeteelt met zijn megastallen naar een kleinschaligere en diervriendelijkere vorm van veehouderij waar meer boeren, minder dieren houden. We kiezen voor een vermindering van de veestapel en we bevorderen alle onderzoek naar alternatieven voor vlees”, staat te lezen in het verkiezingsprogramma. “We willen terug naar diervriendelijke teelten, waarbij dieren buiten komen**.** Maar om te vermijden dat dit voor meer milieuhinder zorgt, kan dit maar als er ook gekozen wordt voor minder dieren en een model van veeteelt dat minder op exportgericht is.”

PAS en kooiverbod
26 APRIL 2024

Net zoals Vooruit pleit Groen ook voor een verbod op verrijkte kooien, moeten 'snelgroeiende dierenrassen' zoals bij sommige kipsoorten afgebouwd worden en moet de maximale transportduur van vee worden ingekort. Op termijn wensen de groenen dat het transport van vlees in koelwagens gebeurt. “Mits het nodige toezicht moet mobiel slachten of slachten thuis kunnen”, luidt het.
Daarnaast moet er ook komaf gemaakt worden met kleine hokken voor bijvoorbeeld kalveren of zeugen en moeten runderen een graasrecht krijgen waarbij ze minstens vier maanden, zes uur per dag in de zomer moeten kunnen grazen. “In de megastallen hebben alle dieren slechts een beperkte vloerruimte en staan ze dikwijls op betonnen roostervloeren. Dieren moeten meer kunnen scharrelen, meer vrije uitloop krijgen”, aldus Groen. In de lijst van voorstellen vraagt de partij ook naar de invoering van een hitteplan voor alle dieren, inclusief voldoende beschutting voor alle weidedieren en regels om stalbranden te voorkomen.

> **De lange debatten hebben duidelijk gemaakt dat er geen zekerheid is of het grondswetsartikel zal gebruikt worden in vergunningenkwesties waardoor landbouw, visserij of jacht in de problemen komen**
>
> Vlaams Belang

nieuws

Dierenwelzijn in de grondwet: “Geen stikstof bis maar zal rol spelen in vergunningprocedures”
3 MEI 2024

Vlaams Belang

Er werden veel vraagtekens geplaatst bij het stemgedrag van Vlaams Belang in de Kamer bij het opnemen van dierenwelzijn in de grondwet. “De lange debatten hebben duidelijk gemaakt dat er geen zekerheid is of het grondswetsartikel zal gebruikt worden in vergunningenkwesties waardoor landbouw, visserij of jacht in de problemen komen”, legt de extreemrechtse partij uit waarom ze zich onthouden heeft.
Dat Vlaams Belang kiezers trekt met zijn ‘hart voor dieren’ is niet nieuw. Ook in het huidige verkiezingsprogramma verwijst de partij ernaar. Het belangrijkste agendapunt is volgens Vlaams Belang dat de bevoegdheden inzake dierenwelzijn, inclusief dierengezondheid en voedselveiligheid, volledig van het federale naar het Vlaamse niveau moet worden overgedragen. Ook moet het toezicht op de naleving ervan bij slachthuizen, dierentransport en landbouwbedrijven enkel gebeuren door de dienst Dierenwelzijn Vlaanderen.
Omtrent intensieve veehouderij pleit de partij voor strengere regels, die eerst op Europees niveau moeten worden besproken. Een blijvend pijnpunt voor Vlaams Belang is het onverdoofd slachten, wat overigens ook in het partijprogramma van Groen opgenomen werd. Terwijl dit in Vlaanderen al sinds 2019 verboden is, is het onverdoofd slachten nog steeds mogelijk in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Daar moet dringend verandering in komen volgens de twee oppositiepartijen. Ook wordt bij Vlaams Belang specifieke aandacht geschonken aan het voorkomen van stalbranden en willen ze een dierenwelzijnslabel invoeren voor “dierlijke producten waarbij aan hogere welzijnsnormen werd voldaan bij de kweek en de slacht van dieren”.

Vooruit

Net zoals Groen gaf ook Vooruit te kennen een grote voorstander te zijn van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn, al ging deze op sommige punten niet ver genoeg. Ook in zijn partijprogramma neemt Vooruit een duidelijk standpunt in over het dierenwelzijn in de landbouwsector. “Landbouwdieren leven vaak een kort en verschrikkelijk bestaan”, schetst de partij. “Kippen worden met honderdduizenden in megastallen gehouden waar 15 kippen op één vierkante meter moeten leven. Dat zijn vaak ‘plofkippen’ die op zes weken tijd van een kuikentje tot een volwaardige ‘vleeskip’ uitgroeien. Daarbij groeien ze zo snel dat ze wonden krijgen en niet meer recht kunnen staan. Ook varkens leven opeengepakt in kooien op roosters boven hun eigen mest. We moeten een einde maken aan dit leed.”
Ook Vooruit stelt in zijn programma voor om de niet verdoofde chirurgische castratie van biggen te verbieden. De partij steunde dan ook het amendement van Groen hierover tijdens de stemming van de codex. Verder wil Vooruit dierentransporten verbieden als het langer dan acht uur zou duren en wil de partij een verbod op snelgroeiende kippenrassen die na 40 dagen al slachtrijp zijn. De socialisten pleiten er ook voor om het gebruik van verrijkte kooien voor leghennen sneller af te bouwen waarbij de datum voor uitfasering nu op 2036 ligt.
Ten slotte wil Vooruit, net zoals N-VA overigens, een Europese commissaris die bevoegd is voor dierenwelzijn en een nauwere en gespecialiseerde samenwerking met politiediensten.

> **Dierenwelzijn verdient een centrale plaats in onze samenleving en moet ook doorgetrokken worden in het beleid**
>
> Open Vld

nieuws

Vlaamse Codex Dierenwelzijn goedgekeurd na kritiek van coalitiepartners en oppositie

8 MEI 2024

Open Vld

“Hoe we onze dieren behandelen, toont wat voor samenleving we zijn”, klinkt de motivatie in het hoofdstukje over dierenwelzijn bij Open Vld. Volgens de partij verdient dierenwelzijn een centrale plaats in onze samenleving en moet dat ook doorgetrokken worden in het beleid. Een beleid dat transparant en ‘evidence based’ moet zijn. Zo willen ze bijvoorbeeld duidelijke definities voor begrippen die vandaag te vaak vrijblijvend worden gebruikt (zoals ‘megastallen’ of ‘broodfok’), een databank binnen de dienst Dierenwelzijn met cijfers en beleidsondersteunende informatie, en budgettaire ruimte voor onderzoek.

Open Vld schrijft het belangrijk te vinden dat er geen stappen terug worden gezet inzake dierenwelzijn. Om dit ook letterlijk in de wet te schrijven stond Open Vld eerder deze maand nochtans niet te springen. In zowel het Vlaams parlement steunde de partij het voorstel van cd&v om het woord standstill te schrappen uit de codex en in de Kamer gaven ze ook meer dan duidelijk te kennen dat de grondwetswijziging niet als een standstill mocht geïnterpreteerd worden. Het standstillprincipe houdt in dat het bestaande beschermingsniveau voor dieren in principe niet meer zou mogen afnemen.

Verder pleit Open Vld ervoor dat het gelijke speelveld op Europees en globaal vlak telkens gerespecteerd moet zijn wanneer nieuwe maatregelen genomen worden, en dat er niet aan goldplating gedaan mag worden (waarbij verder gegaan wordt dan de Europese regels voorschrijven, red.).

De liberalen pleiten ook voor een hervorming van de Vlaamse dierenartsen met opdracht (DMO’s) tot een vliegende brigade die onaangekondigde controles uitvoert. Daarnaast behouden ze de overeenkomst met de DMO’s van het FAVV om het respecteren van het dierenwelzijn in slachthuizen te garanderen. Bedrijven die positieve controles krijgen, kunnen dat via een label kenbaar maken.

Verder ziet de partij een rol weggelegd voor innovatie en technologie om het dierenwelzijn te verbeteren of het leed tot een minimum te beperken. Zo halen ze aan het essentieel te vinden om blijvend onderzoek te voeren naar een humane en effectieve gestandaardiseerde verdovingsmethode voor volwassen runderen voor de slachting. Ook dierenleed tijdens langeafstandstransporten is voor Open Vld onaanvaardbaar. In dat verband moet volgens de liberalen een reglementair en economisch rendabel kader opgesteld worden voor het gebruiken van mobiele slacht- of dodingsunits.

Cd&v

Cd&v erkent dieren als wezens met gevoelens. Dat verleent dieren evenwel geen rechten, maar het verplicht mensen wel tot een zorgzame omgang met dieren, luidt het. De levensomstandigheden van zowel huis- als landbouwdieren moeten waar mogelijk verbeterd worden zonder de concurrentiepositie van de Vlaamse landbouw ten opzichte van de buitenlandse veetelers in het gedrang te brengen. Dat betekent volgens de partij voldoende lange voorbereidings- en overgangstijden om stallen, kooien, voeding en dergelijke aan te passen. Ook moeten er voldoende middelen worden vrijgemaakt om landbouwers die aanpassingen te laten doorvoeren en zo de kosten voor de boer te beperken.

Cd&v vindt dat vlees eten best afgestemd wordt op de behoefte aan bepaalde hoeveelheden van bepaalde voedingsstoffen. “Dieren zetten laagwaardige biomassa om in hoogwaardige nutriënten”, klinkt het. “Kip, varkens-, kalfs- en rundvlees, net als eieren en melk voeden het menselijk lichaam met eiwitten, vetten, mineralen en vitaminen. Nochtans staat het eten van vlees, en daarmee ook de veehouderij onder maatschappelijke druk.” De partij is van mening dat vanuit de bekommernis om de leefomgeving, het dierenwelzijn, de bevoorradingszekerheid en de voedselveiligheid, de veestapel beter hier dan elders wordt gehouden. Internationale voedselnormen inzake dierenwelzijn moeten in de ogen van cd&v zo veel mogelijk wederkerig opgelegd worden.

PVDA

Als het gaat over dierenwelzijn houdt PVDA zich op de vlakte. De partij vraagt enkel dat er op Europees vlak een gemeenschappelijk voedselbeleid komt dat garant staat voor de productie van kwaliteitsvoedsel met minder pesticiden, dat beter is voor onze gezondheid en het milieu, dat strenge regels oplegt rond dierenwelzijn en dat stabiele en goedbetaalde banen oplevert. Ook in internationale verdragen en regelgeving moeten dezelfde milieu-, sanitaire, sociale en dierenwelzijnsnormen gelden als hier.

Daarnaast stel PVDA nog dat onze voeding te veel dierlijke eiwitten afkomstig van de intensieve veehouderij bevat. Dieren telen op zo'n grote schaal vergroot ook het risico op dierenleed en epidemieën, luidt het.

Voor U en BBB

Ook Voor U en BBB raken dierenwelzijn aan in de beknopte programma's, zij het in zeer algemene bewoordingen. Zo moet landbouw volgens Voor U gebeuren met respect voor natuur, mens en dier. Verder vindt de nieuwe partij dat innovatieve toepassingen niet langer mogen tegengehouden worden en dat we moeten inzetten op "innovatieve veeteelt met respect voor dierenrechten".
BBB laat dan weer weten dat" nieuwe regelgeving omtrent dierenwelzijn goedkeuring verdient door een werkgroep met vertegenwoordiging van experts en belanghebbenden uit diverse dierenwelzijnssectoren".

Bron: Eigen berichtgeving

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada